

Wie betaalt wat in de Wlz?

(versie 2.1)

Als een verzekerde in een Wlz-instelling verblijft, komen een aantal voorzieningen die normaal voor zijn/haar eigen rekening zijn, ten laste van de instelling. Hier zitten veel verschillen in en het is niet altijd duidelijk of zake terecht al dan niet worden doorbelast. Deze notitie zal geen eenduidige antwoorden geven op die vraag maar biedt inzicht in de hoofdlijn en de denkrichting per onderdeel.

Faciliteiten verschillen per instelling

De instelling dient minimaal te zorgen voor sobere doelmatige voorzieningen. Er zijn geen algemeen geldende regels voor het benodigde niveau van voorzieningen. De instelling maakt met de cliëntenraad en de individuele bewoners afspraken hoe het wonen in de instelling zo goed mogelijk aansluit bij de wensen en leefstijl van de bewoners.

Aan de andere kant kan het ook redelijk om een beroep te doen op de eigen mogelijkheden van verzekerden. De Wlz is immers bedoeld als aanvulling op iemands eigen mogelijkheden.

Goede zorg

De instelling moet 'goede zorg' leveren: zorg van goede kwaliteit en van goed niveau die in ieder geval veilig, doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht is, tijdig wordt verleend, en is afgestemd op de reële behoefte van de verzekerde.

Inrichting van kamer/appartement

Wlz-zorg met verblijf is altijd zorg in natura. Een instelling die verblijf biedt moet dat verblijf ook mogelijk maken. Dat betekent dat de instelling moet zorgen voor een eenvoudige, adequate inrichting van de kamer.

Vaak bieden instellingen verzekerden de mogelijkheid om de kamer of het appartement zelf geheel of gedeeltelijk in te richten. Als de verzekerde dat ook wenst, komen de kosten voor de eigen inrichting voor rekening van de verzekerde.

Als de instelling bepaalde woonelementen verplicht stelt, bijvoorbeeld een hoog-laag bed, dan komen de kosten voor rekening van de instelling. Als de instelling de verzekerde een andere kamer of appartement wil laten betrekken, komen de kosten van de verhuizing ten laste van de instelling.

Schoonhouden van de woonruimte

Schone woonruimte is nodig voor goede zorg en is belangrijk om te kunnen functioneren. Bij verblijf in een instelling zorgt de instelling voor het schoonhouden van de woonruimte van de verzekerde. Onder woonruimte van de verzekerde wordt verstaan zowel de ruimte die de verzekerde exclusief gebruikt als de gemeenschappelijke ruimtes die de verzekerde deelt met andere verzekerden. De instelling mag de verzekerde die daartoe in staat is, vragen om mee te helpen, maar mag dit niet verplicht stellen.

Energiekosten

In een instelling zijn de kosten voor gas, water en licht voor rekening van de instelling. Daaronder vallen ook extra energiekosten voor persoonlijke zaken van de verzekerde zoals het opladen van een scooter.

Verzekeringen

Ieder is verantwoordelijk voor het verzekeren van zijn eigen risico's. De instelling is verantwoordelijk voor de verzekering van de opstal en inventaris voor zover zij daar eigenaar van is. De verzekerde is verantwoordelijk voor de eigen aansprakelijkheidsverzekering, verzekering van de eigen inboedel, zorgverzekering, uitvaartverzekering en dergelijke.

Televisie, telefoon en internet

Bij verblijf in een instelling biedt de instelling de mogelijkheid om televisie te kijken, al dan niet in een gemeenschappelijke ruimte. Als er sprake is van een eigen verblijfsruimte is het gebruikelijk dat er aansluitingen voor televisie en telefoon zijn. Een instelling kan ook het gebruik van internet bieden. Apparatuur, abonnementskosten en gesprekskosten voor het gebruik van telefoon, televisie en internet komen voor rekening van de verzekerde zelf.

Geestelijke verzorging

In een instelling waar verzekerden voor een etmaal of langer verblijven, moet geestelijke verzorging beschikbaar zijn die zoveel mogelijk aansluit bij de godsdienst of levensovertuiging van de bewoners. De beschikbaarheid van geestelijke verzorging is vastgelegd in [artikel 6, eerste lid van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg \(Wkkgz\)](#).

Welzijn, recreatie en vakantie

Tot het verblijf behoort ook enige mate van recreatie. De instelling laat zich bij besluiten over recreatiemogelijkheden en ontspanningsactiviteiten adviseren door [de cliëntenraad](#), om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de achtergrond en interesses van de populatie.

De invulling voor een verzekerde hangt af van zijn zelfredzaamheid en de mate waarin hij deel kan nemen aan recreatieve en sociaal-culturele activiteiten. In het zorgplan worden afspraken gemaakt over onderwerpen die bijdragen aan de kwaliteit van bestaan van de verzekerde, waaronder een zinvolle daginvulling.

Over het algemeen betaalt de instelling waar de cliënt verblijft de recreatieve activiteiten die de begeleiders/de instelling zelf regelen.

Soms kan hiervoor (als dat met de cliëntenraad is afgesproken) een eigen bijdrage gevraagd worden. Ook de begeleidingskosten van deze door de instelling zelf georganiseerde activiteiten worden, voor zover deze binnen de vaste begeleidingsuren vallen, door de instelling betaald.

Activiteiten die de cliënt zelf in zijn/haar vrije tijd doet, betaald hij/zij zelf.

Ook uitstapjes en vakanties zijn geheel voor eigen rekening.

Als hier begeleiding bij nodig is, komen deze ook voor rekening van de cliënt.

Het kan daarbij niet alleen om extra begeleidingsuren gaan, maar ook de kosten van het verblijf, het vervoer, eten en drinken, verzekering en dergelijke.

Roerende voorzieningen

De Wlz-aanbieder levert alle roerende voorzieningen die noodzakelijk zijn voor de zorgverlening of die voor de verzekerde noodzakelijk zijn voor normaal gebruik van zijn woonruimte.

Roerende voorzieningen zijn voorzieningen die door meerdere verzekerden zijn te gebruiken of zijn te hergebruiken, bijvoorbeeld een hoog-/laagbed, een tillift, een postoeel en dergelijke. Roerende voorzieningen die op een bepaald moment slechts door één persoon te gebruiken zijn,

maar daarna - zo nodig met kleine aanpassingen - ook door een volgende persoon zijn te gebruiken behoren tot de aanspraak. Roerende voorzieningen die alleen na kostbare individuele aanpassingen door verschillende personen na elkaar zijn te gebruiken, behoren niet tot deze aanspraak. Dan gelden de regels zoals die gelden voor hulpmiddelen.

De aanspraak roerende voorzieningen staat beschreven in [artikel 3.1.1 van de Wet langdurige zorg](#).

Kopen en herstellen van kleding

In principe dragen verzekerden in een instelling hun eigen kleding. Ze zijn zelf verantwoordelijk voor de aanschaf en het herstel van hun kleding als ze daartoe in staat zijn. Als dit door handicap of beperkingen niet mogelijk is, zal de instelling ervoor moeten zorgen dat er kleding wordt aangeschaft en dat kleding wordt hersteld. De instelling kan daarvoor een dringend beroep op de familie doen. Maar als de familie om wat voor reden dan ook weigert, dan is het aan de instelling om de bewoner die hulp te bieden. De instelling bepaalt de manier waarop. De kosten van de kleding en het herstellen ervan zijn voor rekening van de verzekerde.

Indien in geval van zorg met behandeling speciale kleding of schoeisel nodig is, draagt de instelling daarvan, conform het protocol hulpmiddelen van het zorgkantoor, de kosten.

Wassen van linnen

Bij verblijf in een instelling is het verstrekken van bedlinnen, handdoeken en dergelijke onderdeel van het Wlz-verblijf. Het gaat om het zogenoemde platgoed: bedtextiel, badtextiel en keukentextiel.

Een Wlz-instelling mag in overleg met de cliëntenraad de verzekerde de keus bieden tussen het gebruik van het (gratis) platgoed van de instelling of het gebruik van eigen platgoed. De instelling is verantwoordelijk voor het wassen van het platgoed. De instelling kan voorwaarden stellen aan het eigen platgoed (bijvoorbeeld kleurvastheid en wasmachinebestendigheid). De cliënt is verantwoordelijk voor het labelen van eigen platgoed.

Alleen als de instelling en de cliëntenraad hierover overeenstemming hebben, kan het budget voor het wassen van het eigen platgoed ook worden besteed aan andere manieren om het wonen en welzijn van de bewoners te faciliteren. Het gaat dan dus niet om een bezuiniging, maar om een door beide partijen gewenste invulling van het beleid.

Wassen van kleding

Het wassen en stomen van de eigen kleding (ondergoed en bovenkleding) moet een verzekerde zelf betalen. Alleen als de kleding vanwege de aandoening van de verzekerde vaker verschoond moet worden dan gebruikelijk is, of als de kleding door de instelling is verstrekt, komen de extra waskosten ten laste van de Wlz, dus ten laste van de instelling.

Vervoer en begeleiding naar een arts of therapeut bij verblijf

De Wlz-instelling die verblijf biedt, is verantwoordelijk voor de coördinatie van de totale zorg aan de cliënt. Dat houdt in dat als een cliënt voor normale medische zorg niet meer alleen een arts of therapeut kan bezoeken, de instelling voor begeleiding zorgt. Bij normale medische zorg gaat het om zorg die voldoet aan de stand van wetenschap en praktijk. Deze formulering omvat meer dan alleen verzekerde zorg, maar omvat geen zorg waarvan de effectiviteit onvoldoende vaststaat, zoals alternatieve geneeswijzen. Begeleiding kan nodig zijn als de cliënt bijvoorbeeld niet alleen kan reizen of niet meer kan onthouden wat de behandelaar zegt. De instelling kan hierbij de hulp van mantelzorgers vragen, maar deze zijn hiertoe niet verplicht. Zijn er geen mantelzorgers beschikbaar dan zal de instelling voor de benodigde begeleiding moeten zorgen. Dat kan ook met inzet van geïnstrueerde vrijwilligers.

De instelling regelt in geval van zorg met behandeling ook het vervoer naar arts, tandarts of therapeut. We zien wel verschillen met betrekking tot het vervoer naar een specialist in het ziekenhuis.

De ene instelling neemt ziekenhuisbezoek afhankelijk van de indicatie ook mee, de ander sluit dat volledig uit.

Gezien de aard van de regeling zou je mogen verwachten dat vervoer naar noodzakelijke specialistische hulp binnen de indicering van de cliënt voor rekening van de instelling komen, tenzij daar in overleg met de cliëntenraad andere afspraken over zijn gemaakt.

Ditzelfde geldt voor de begeleiding van het bezoek aan de specialist

Voetverzorging

Alle noodzakelijke voetverzorging, met uitzondering van geneeskundige voetverzorging, is te beschouwen als persoonlijke verzorging (PV).

Als geneeskundige zorg nodig is, zoals bij diabetesvoeten het geval kan zijn, dan is dit zorg vanuit de Zvw (huisartsenzorg, ketenzorg). In de zorgpolis van de bewoner staat welke zorg wordt vergoed en hoe de procedure voor vergoeding is geregeld. Alléén voor mensen met verblijf en behandeling in dezelfde instelling geldt dat de geneeskundige zorg van algemeen medische aard, zoals de medische zorg bij bijvoorbeeld diabetesvoeten, óók onderdeel is van Wlz-zorg.

Vrijwillige bewonersbijdrage voor extra diensten

Instellingen die verblijf bieden moeten alle elementen die tot de verzekerde aanspraak horen uit hun eigen budget financieren. Daarvoor mag de instelling geen extra bijdrage aan de verzekerde vragen. De verzekerde is alleen de wettelijke eigen bijdrage verschuldigd. Een uitzondering hierop is een situatie waarin de verzekerde een andere (individueel gewenste) invulling wenst van de aanspraak (duurder dan het adequate en verantwoorde alternatief van de aanbieder); in dat geval mogen de meerkosten in rekening worden gebracht. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen bij vormen van dagbesteding en het daarmee samenhangende vervoer.

De instelling kan aanvullend op het verzekerde pakket extra diensten aanbieden, zoals laten stomen van eigen kleding van de verzekerde. Voor diensten die niet tot het verzekerde pakket horen mag de instelling een vergoeding vragen aan de verzekerde.

De instelling moet met de cliëntenraad afspreken welke diensten de instelling aanvullend aanbiedt, en tegen welke prijs. De instelling zorgt er ook voor dat deze afspraken aan alle bewoners en/of hun vertegenwoordigers bekend zijn, en informeert nieuwe cliënten vooraf over de mogelijkheden.

De instelling mag de verzekerde niet verplichten de aanvullende diensten af te nemen, ook niet als de cliëntenraad akkoord is met de prijsstelling ervan. De instelling moet de verzekerde vooraf informeren over het vrijwillige karakter.

Zorg na overlijden

Het schouwen, gereedmaken voor transport en tijdelijk koelen na het overlijden van een verzekerde, hoort tot de aanspraak op verblijf. Het afleggen en opbaren zijn voor rekening van de familie.

Bronnen:

[Notitie overige voorzieningen van het Zorginstituut Nederland](#)

[Notitie eten en drinken van het Zorginstituut Nederland](#)

[Notitie schoonhouden van de woonruimte van het Zorginstituut Nederland](#)

[Notitie roerende voorzieningen van het Zorginstituut Nederland](#)

[Wlz kompas van het Zorginstituut Nederland](#)

[Brochure “Wie betaalt wat” van Pluryn](#)

[Brochure “Wat betaal jij, wat betaalt Dichterbij” \(editie 2020\) van Dichterbij](#)

[Memo standpunt voetverzorging in de Wlz \(Zorginstituut Nederland d.d. 29 juni 2018\)](#)

NB

Dit is een intern document van SBB Zorginstellingen

De informatie is naar beste weten bij elkaar gebracht.

SBB Zorginstellingen aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid voor de juistheid van de informatie.

Dit document is een levend stuk dat steeds verder zal worden aangevuld.